

1

Hoofdstuk III.

Afdeling V en VI.

Memorie van Toelichting

Art. 105. Het recht des Konings om de verdediging van wetsontwerpen ook aan bijzondere commissarissen op te dragen, staat nergens in de Grondwet duidelijk uitgedrukt. Het schijnt voorzichtig die leemte aan te vullen.

Art. 106. Vrij algemeen erkent men de dringende noodzakelijkheid om de beide Kamers zelve te laten beslissen over de beste wijze waarop het voorloopig onderzoek van wetsontwerpen behoort plaats te hebben; en zoo maar het grondwettig gebod gehandhaaft blijft, dat aan de openbare behandeling altijd een voorloopig onderzoek behoort vooraf te gaan, bestaat er ook generlei reden om hier aan de volksvertegenwoordiging een vrijheid te onthouden, welke haar in bijna alle constitutionele staten wordt toegekend.

Art. 107. Waar de beide Kamers geroepen worden om in eene vereenigde zitting den parlementairen arbeid te verrichten, welke in den regel alleen aan de Tweede Kamer toekomt, behoort zij ook te kunnen beschikken over het recht van amendement.

Artt. 108 en 109. Het enige afdoende argument, dat ten voordeele van de formulieren, in deze en evenzo in de artt. 111, 112 en 114 voorkomende, pleegt te worden aangevoerd, komt hierop neer, dat zij elke motivering van de genomen beslissing buitensluiten. Wordt dus die motivering uitdrukkelijk verboden, zoo als hier, dan schijnt de openneming dener formulieren in de Grondwet verder alle reden van bestaan te missen.

Art. 109^a. De betwiste vraag; of de Koning een wetsontwerp ook dan nog kan intrekken, wanneer het reeds bij de Eerste Kamer aanhangig is gemaakt, wordt hier in toestemmenden zin beantwoord.

Art. 111. Het recht van initiatief verliest voor de Tweede Kamer veel van zijne waarde door het gemis van de beregtheid om het voorstel, dat zij goedkeurde, van kantwege in de Eerste Kamer te doen verdedigen. Maar die beregtheid toe te kennen schijnt daarom raadzaam.

Art. 115. De omzetting van enkele woorden aan het slot van de eerste zinsmede, bedoelt verbetering van een niet geheel juiste redactie.

Art. 119. Hoe dikwijls vroeger ook gestreden werd over den zin der woorden in dit artikel voorkomende, zoo staat die zin tegenwoordig toch duidelijk genoeg vast om wijziging van dit voorschrift overbodig te maken. Ook het beginsel, dat wetten, welke aan den Staat uitgeaven opleggen, bij het vaststellen van de begrooting moeten worden geëerbiedigd, zoolang nieuwe wetten haar niet van hare kracht berooven, behoeft, men vertrouwt, geen uitdrukkelijke vermelding omdat het uit den aard en het wesen van de wet natuurlijk voortvloeit.

Art. 122. Het voorschrift, dat het slot van de rekening bij de wet wordt vastgesteld, ofschoon sedert 1840 in de Grondwet geschreven, bleef tot nog toe onuitgevoerd, naar het schijnt niet het minst om deze reden omdat men aan de deugdelijkheid van dat voorschrift allengs men

is

is gaan twifelen. Dat de begrootingswet stipt moet worden nageleefd en geen uitgave in rekening geleiden, welke met de wet in strijd is, bestuist niemand, maar men mag ernstig betwijfelen, of de Staten-Generaal wel bij machte zijn om zelve het veelomvatkend onderzoek te voeren, dat aan het vaststellen van de rekening dient vooraf te gaan. Laat men, zoo als tot nog toe feitelijk gebeurt, dit onderzoek en dus ook het recht om de rekening af te sluiten, aan de Rekenkamer over, en daar-naast aan de wetgevende macht de bevoegdheid om de tusschen de Rekenkamer en de Regeering gereren geschillen over de wettigheid van enkele uitgaven te beslissen, dan is de strenge handhaving van de begrootingswet beter gewaarborgd dan door het thans geldende voorschrift.

Dat er, afgescheiden van het onderzoek naar de wettigheid van de uitgaven, nog een ander overblijft, 't welke slechts naar hare doelmaticheid vraagt, is onbetwistbaar, en van daar dan ook, dat niet alleen de bepaling wordt gehandhaafd, welke overlegging van de volledige rekening aan de Volksvertegenwoordiging gebiedend voorschrijft, maar tevens de laatste zinsnede is bijgevoegd, ten einde aan de Staten-Generaal de uitvoering van de op hen rustende taak meer gemakkelijk te maken. Met het cijfer, dat als slot van rekening moet worden aangenomen, heeft dit nader onderzoek intusschen niets gemeen, omdat wel de onwettige, maar zeker niet de naar het oordeel van de meerderheid ondoelmatige uitgave van de rekening kan worden geschrapt.

Beelaerts van Blokland,
Buijs,
Cremers.

Hoofdstuk III

vijfde en zesde afdeling.

Concept - wijzigingen.

Art. 105.

De Koning zendt zijne voorstellen, hetzij van wet, hetzij andere, aan de Tweede Kamer, bij eene schriftelijke boodschap.

Art. 106.

Aan de openbare beraadslaging over eenig ingekomen voorstel des Konings gaat altijd een voorloopig onderzoek van dat voorstel vooraf.

De Kamer bepaalt in haar Reglement van Orde de wijze waarop dit onderzoek zal worden ingesteld.

Art. 107.

De Tweede Kamer en evenzoo de vereenigde vergadering van de beide Kamers der Staten-Generaal hebben het recht wijzigingen in een voorstel des Konings te maken.

Art. 108.

Bestuut de Tweede Kamer tot aanneming van het voorstel, hetzij onveranderd, hetzij gewijzigd, dan zendt zij het overwijd aan de Eerste Kamer.

Bestuut zij tot niet aanneming dan geeft zij daarvan onverwijd schriftelijk kennis aan den Koning, mdaar zonder opgave van de redenen, welke haar daartoe hebben geleid.

Art. 109.

De Eerste Kamer overweegt, met verwachtning van art. 106, het voorstel zoodanig als het door de Tweede Kamer is aangenomen en geeft van haar besluit onverwijd bericht zoowel aan den Koning als aan de Tweede Kamer.

De redenen, welke haar tot dit besluit hebben geleid, worden daarbij niet opgegeven.

Art. 109^a.

Zoolang de Eerste Kamer nog niet heeft beslist, blijft de Koning bevoegd het door hem gedane voorstel weder in te trekken.

Art. 111.

De voordragt daartoe behoort uitsluitend aan de Tweede Kamer, die het voorstel overweegt op gelijke wijze als zulks ten aanzien van 's Konings voorstellen is bepaald, en het na aanneming aan de Eerste Kamer verzendt.

Zij is bevoegd aan een of meerderen van hare leden de schriftelijke en mondelinge verdediging van haar voorstel in de Eerste Kamer op te dragen.

Art. 112.

De Eerste Kamer die bij de behandeling van het voorstel art. 106

in

in acht neemt, geeft van haar besluit in geval van goedkeuring
onverwijld aan den Koning kennis en in elk geval aan de Tweede Kamer.
De tweede zinsnede van art: 109 is op deze kennisgeving van toepassing.

Art: 114.

De Koning doet de Staten Generaal zoo spoedig mogelijk kennis daarvan,
of hij een voorstel van wet door hen aangenomen, of dan niet goedkeurt.
Het voorschrift van art: 109, tweede zinsnede, geldt ook voor deze
kennisgeving.

Art: 115.

Alle voorstellen van wet, door den Koning en de beide Kamers der
Staten Generaal aangenomen, worden ten spoedigste door den Koning
afgekondigd, en verkrijgen daardoor kracht van wet.

De wetten zijn onschendbaar.

Art: 116 en 117 worden overgebracht naar hoofdstuk II afdeling
"Magt des Konings."

Art: 118.

De redactie is overgelaten aan de commissie voor hoofdstuk I.

Art: 122.

De Algemeene Rekenkamer onderzoekt de staatsrekening en
stelt die vast voor zoover haar blijkt, dat deze rekening met inacht-
neming van alle wettelijke voorschriften is opgemaakt.

De dus goedgekeurde staatsrekening wordt van wege den Koning
onverwijld ter kennisneming aan de Staten-Generaal toegezonden.

Over de door de Rekenkamer niet verreende ontvangsten en uitga-
ven beslist de wet.

Leidt het onderzoek der staatsrekening de Rekenkamer tot bij-
zondere opmerkingen betreffende de deugdelijkheid van het geldelijk
beheer en het doelmatig gebruik van 's Lands gelden, dan maakt zij
daarvan melding in een bijzonder verslag aan den Koning, dat
gelijktijdig met de goedgekeurde staatsrekening aan de Staten
Generaal wordt overgelegd.

Misftelling

Hoofdstuk III

5^e en 6^e Afdeling

Aan art. 145 moet als tweede alinea worden toevoegd:

" Hij kan de behandeling van die voorstellen in de
" Staten-Generaal, behalve aan de hoofden der ministe-
" riële departementen, ook aan bijzondere, door hem
" aangewezen commissarissen opdragen."
